

progress. Other social regulators, including the law significantly influence on the moral consciousness, individual moral choices.

Ukrainian law - naturally is an expression of the moral values of society. The legislative expression of humanistic nature of morality is a powerful means of morality transformation, the introduction of new attitudes and principles. Some forms of moral standards and principles are expressed and embodied in almost all areas of modern law in various legislation. It is the rights of citizens in a particular fields, that have a direct stimulating effect on the development and improvement of morality.

The law serves as an effective means of targeting people in terms of content and goals of life, the formation of values. It effects on the level of moral consciousness, creating a sense of responsibility for compliance with mandatory requirements of their citizens. The man always acts in freedom of choice. He or she determines what norm to be used and the choice of behaviors is largely dependent on the law.

Key words: morality, law, spirituality, ethics, practices the right to moral consciousness.

УДК 340.132.622

О. М. КОСТЮК

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА НОРМАТИВНЕ ТЛУМАЧЕННЯ СУДОВИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Досліджується проблема здійснення нормативного тлумачення судовими органами влади України. Зазначається, що інтерпретаційна діяльність судових органів України є своєрідною сполучною ланкою між правотворчістю і правозастосуванням, що покликана сприяти однакового застосуванню закону, яке повинно відповідати його справжньому змісту, зміцненню законності, захисту прав та інтересів людини і громадянина, суспільства і держави. Зроблено висновок, що найважливішим орієнтиром при здійсненні нормативного тлумачення має бути охорона конституційних прав і свобод людини і громадянина. При цьому суди повинні керуватись принципом самообмеження та не вдаватись до звуження змісту та обсягу прав і свобод людини і громадянина.

Ключові слова: нормативне тлумачення, Верховний Суд України, Конституційний Суд України, законність, способи тлумачення.

Костюк О. Н. Реализация права на нормативное толкование судебными органами власти в Украине

Исследуется проблема осуществления нормативного толкования судебными органами Украины. Отмечается, что интерпретационная деятельность

судебных органов Украины является своеобразным связующим звеном между правотворчеством и правоприменением, которая призвана способствовать единообразному применению закона, соответствовать его истинному содержанию, укреплению законности, защите прав и интересов человека и гражданина, общества и государства. Сделан вывод, что важнейшим ориентиром при осуществлении нормативного толкования должна быть охрана конституционных прав и свобод человека. При этом суды должны руководствоваться принципом самоограничения и не прибегать к сужению содержания и объема прав и свобод человека.

Ключевые слова: нормативное толкование, Верховный Суд Украины, Конституционный Суд Украины, законность, способы толкования.

Kostyuk Olga. The realization right to a normative interpretation of the court authorities in Ukraine

The article examines the problem of the normative interpretation of the court authorities of Ukraine. It is noted that the interpretative activity of court bodies of Ukraine has a kind of link between the law-making and law enforcement, which is designed to promote the uniform application of the law, consistent with its true content, strengthening the rule of law, protection of rights and interests of an individual, society and the state. It was concluded that the most important benchmark in the implementation of regulatory interpretation must be the protection of constitutional rights and freedoms. In this case the courts must be guided by the principle of self-restraint not to resort to the narrowing of the content and scope of human rights and freedoms.

Key words: normative interpretation, the Supreme Court of Ukraine, the Constitutional Court of Ukraine, the legality, methods of interpretation.

Застосування права судами при вирішенні юридичних спорів є однією з форм його реалізації. Саме при здійсненні правосуддя розкривається справжній зміст нормативного акта і особливості його застосування на практиці. Але цей процес неможливий без тлумачення, де суд неминуче проявляє елементи творчості, долає наявні прогалини у правовому регулюванні, часто наближається до межі, що розділяє нормативне тлумачення від правотворчості. На думку М.І. Козюбри, судове тлумачення може й виходити за межі тексту нормативно-правового акта, воно «добудовує» і розвиває ці положення. Але при цьому, воно не може порушувати єдності правової системи, має уникати логічних суперечностей між цілями норм, що тлумачаться і загальними цілями права, повинно узгоджуватися з правовими цінностями¹.

До питань судового тлумачення, єдності судової практики у своїх працях звертались такі науковці, як: Я. М. Брайнін, А. Д. Гав-

рилов, Г. А. Василевич, О. О. Капліна, М. І. Козюбра, Р. З. Лівшиц, Л. Г. Матвєєва, О. М. Пасенюк, А. О. Селіванов, В. В. Сердюк, В. Я. Тацій, А. С. Шабурова та ін.

Незважаючи на численні наукові дослідження, питання тлумачення законодавства судовою гілкою влади в Україні, обґрунтування самостійного значення актів судового нормативного тлумачення у правовому регулюванні залишаються дискусійними.

Як зазначає А. Д. Гаврилов, нормативне тлумачення є основною формою життєдіяльності процесу застосування норм права. Це впливає з юридичної природи правозастосовчої діяльності і зумовлено завданнями владного індивідуального регулювання суспільних відносин шляхом розгляду і розв'язання конкретних юридичних справ та видання актів застосування права².

Правильно застосувати норму права можна тільки в тому випадку, якщо її смисл правильно з'ясований правозастосовником. Формою зовнішнього виразу з'ясованого правозастосовником смислу норми права є акт тлумачення, який і є способом вираження пізнавальної діяльності, спрямованої на з'ясування й роз'яснення змісту норми права³.

Повноваження судових органів влади в Україні щодо тлумачення норм права передбачені п. 1 абз. 3 ст. 129 Конституції України, де визначено, що однією з головних засад судочинства є законність. Беручи до уваги принцип законності у здійсненні правосуддя, слід констатувати, що для захисту прав людини, перш за все, необхідне адекватне розуміння змісту правових норм, якими ці права закріплюються і гарантуються. На нашу думку, задля забезпечення законності, судові органи повинні правильно й однаково розуміти зміст норм права та шляхом здійснення нормативного тлумачення доводити їх зміст до інших суб'єктів правових відносин.

Слід зазначити, що у сучасній правовій доктрині немає єдиної точки зору щодо здійснення судовими органами нормативного тлумачення. Так, наприклад, одна група авторів, такі як: М. С. Ходунов, В. І. Камінська, С. Й. Вільнянський, визнавали безумовне право за вищими судовими органами на надання нормативного роз'яснення, аж до виконання ними правотворчих функцій. Натомість М. Г. Авдюков, навпаки, заперечував проти цього, зводячи нормативні роз'яснення вищих судових органів до необов'язкових рекомендацій⁴.

Г. А. Василевич наголошує, що постанова Пленуму, у якій роз'яснюється застосування норм законодавства, є нормативним тлумаченням. При прийнятті Верховним судом рішення розглядається конкретний спір і виноситься обов'язковий для сторін вердикт. У той же час вказаний приватний випадок застосування норми права породжує загальну, обов'язкову норму для нижчестоящих судів й самого суду, що виніс раніше рішення, котрим вони повинні керуватися при вирішенні аналогічних справ. Таке рішення несе в собі елементи нормативності⁵.

На думку В. В. Сердюка, Пленум Верховного Суду України приймає постанови тоді, коли потрібно доповнити, виправити, змінити, направити за іншим принципом правозастосування певних норм чинного законодавства, — тобто судове вирішення окремих категорій справ, судове регулювання конкретних правовідносин з окремих категорій спорів. Правила вирішення певних правових ситуацій, які в них містяться, з однієї сторони, є абстрактними нормами, а з іншої — є невід'ємними від судової практики, тобто їх основою є не самі правовідносини, а правова судова оцінка. Постанови Пленуму виконують роль субсидіарних тлумачень, що слугують для суддів додатковими орієнтирами з питань застосування норм права⁶.

Постанови Пленуму, як зазначає М. М. Вовпенко, містять такий зміст: 1) роз'яснення чинного законодавства, у процесі яких формулюються такі, що слідують з нього, логічні висновки, деталізуються, конкретизуються окремі правові норми; 2) усунення прогалин шляхом використання аналогії закону або аналогії права; 3) додаткові правила організаційно-допоміжного характеру, що регулюють процесуальну діяльність судів; 4) інструктивні вказівки, установки, що визначають спрямованість судової практики; 5) конкретизовані положення, що містяться в постановах Пленуму є уточненням і деталізацією структурних елементів норм, що ними тлумачаться, на основі логічного розвитку думки законодавця, створюють додаткові підзаконні правила розуміння і застосування законодавства⁷.

Отже, завдяки нормативному тлумаченню судовими органами здійснюється безпосереднє усунення реальних прогалин у правовому регулюванні.

Вищі судові органи влади України були наділені правом здійснення офіційного нормативного тлумачення. Так, відповідно до Закону України «Про судоустрій» (що втратив чинність), Верховний

Суд України давав керівні роз'яснення судам із питань застосування законодавства, що виникали при розгляді судових справ. Після судової реформи 2010 року, було істотно змінено обсяг і зміст повноважень Верховного Суду України. Зокрема, відповідно до ч. 1 ст. 38 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 7 липня 2010 року, Верховний Суд України є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції України, який здійснює правосуддя, забезпечує єдність судової практики та однакове застосування норм права судами різної спеціалізації у порядку та спосіб, визначеними процесуальним законом. Відповідно до ст. 360-7 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) та ст. 458 Кримінального процесуального кодексу, висновок Верховного Суду України щодо застосування норми права, викладений у його постанові, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить норму права. Разом з тим, необхідно зазначити, що законодавець зменшив правову вагу висновків Верховного Суду України, передбачивши можливість загальних судів відступити від правової позиції Верховного Суду України з наведенням відповідних мотивів та право самого Верховного Суду України «відійти» від цього висновку.

Однак, позбавлення повноважень офіційного тлумачення Пленуму Верховного Суду України, спричинило дискусії щодо правової природи його постанов та можливості їх застосування у судовій практиці після 2010 року. З приводу цього, М. Хавронюк висловлює думку, що Постанови Пленуму ВСУ, які містять роз'яснення законодавства, і були видані до набрання чинності Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 7 липня 2010 року, втратили свою силу. Учений зауважує, що в даний час видання постанов такого роду покладено на Вищі спеціалізовані суди, які мають право роз'яснювати законодавство. У разі винесення постанов вищих спеціалізованих судів з питань, раніше викладених у Постановах Пленуму Верховного Суду України, виникне конфлікт: законодавство, до прикладу, не змінилося, а вищий спеціалізований суд зайняв протилежну позицію. Це ще один аргумент на користь того, що не можуть одночасно діяти роз'яснення різних судів. Водночас, на його думку, суди зазвичай враховуватимуть Постанови Пленуму Верховного Суду України у судовій практиці, але не обов'язково повинні відоб-

ражати їх у своїх судових рішеннях. Пленум Верховного Суду України не просто «штамбував» постанови, він виписував їх дуже скрупульозно, на основі узагальнень судової практики, враховуючи різні практичні ситуації. Звичайно, що судді керуються виключно законом, але закон не можна використовувати лише «в чистому вигляді», він підлягає тлумаченню.

Крім того, у постановах Пленум Верховного Суду України неодноразово звертав увагу судів на необхідність урахування у своїй діяльності положень чинних постанов Пленуму. Так, наприклад у Постанові Пленуму Верховного Суду України від 12.06.2009 р. № 2 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» надано рекомендації щодо правильного застосування законів при здійсненні правосуддя, а також те, що вони приймаються «з метою забезпечення правильного і одноманітного застосування процесуального законодавства»⁸.

У постанові Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 р. № 14 «Про судові рішення у цивільній справі», зазначається, що у необхідних випадках суд зазначає про урахування постанов Пленуму Верховного Суду України з питання застосування норм процесуального та матеріального права, які підлягають застосуванню у справі⁹.

Таким чином, рішення суду, який не врахував під час розгляду справи роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, може бути скасоване під час перегляду його вищестоящими судами.

Так, наприклад приймаючи ухвалу від 18.04.2012 р. Кіровський районний суд, який розглянув позовну заяву ОСОБА_1, заінтересованої особи Кіровського відділу державної реєстрації актів цивільного стану Кіровоградського міського управління юстиції, ОСОБА_2 та ОСОБА_3 про встановлення факту, що має юридичне значення, керувався п. 12 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 5 від 31.03.1995 року «Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення» зі змінами, внесеними Постановою Пленуму Верховного Суду України № 15 від 25.05.1998 р.¹⁰

Київський районний суд м. Одеси, розглянувши у відкритому судовому засіданні цивільну справу за позовом ОСОБА_1 до Держави Україна, Державного Підприємства «Іллічівський морський торговельний порт» про зобов'язання вчинити певні дії у сфері тру-

дових правовідносин, приймаючи ухвалу (від 19.06.2015 р.), виходив із Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про незалежність судової влади» № 8 від 13.06.2007 р. та Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про деякі питання, що виникають у судовій практиці при прийнятті до провадження адміністративних судів та розгляді ними адміністративних позовів до судів і суддів» № 6 від 12.06.2009 р.¹¹

Таким чином, роз'яснення Пленуму Верховного Суду України продовжують використовуватися судами під час здійснення ними правосуддя, тому говорити про втрату ними чинності недоцільно. І ті роз'яснення, які давав Верховний Суд України до судової реформи 2010 року не втратили свого значення і актуальності дотепер.

Важлива роль в інтерпретаційній діяльності належить Конституційному Суду України, який відповідно до ст. 147 Конституції України та ст. 1 Закону України «Про Конституційний Суд України», є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні. Частина 2 ст. 150 Конституції України розкриває зміст конституційної юрисдикції Конституційного Суду України, якою передбачено надання офіційного тлумачення Конституції України та законів України¹².

Як зазначає М. І. Козюбра, особливість тлумачення Конституції, яке дається Конституційним Судом України, полягає в тому, що воно є офіційним, тобто обов'язковим для всіх суб'єктів права, в тому числі і парламенту¹³.

Конституційний Суд України може надавати нормативне і казуальне офіційне тлумачення норм права. Нормативне здійснюється згідно з повноваженнями, визначеними п. 2 ст. 150 Конституції України та п. 4 ст. 13 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 16 жовтня 1996 р.

Офіційне нормативне тлумачення в діяльності Конституційного Суду України реалізується в трьох напрямках: тлумачення в процесі вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів та інших нормативно-правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України; тлумачення у зв'язку з вирішенням питання про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість; офіційне тлумачення Конституції та законів України.

М. М. Вовпенко зазначає, що процес офіційного тлумачення містить в собі певні нормотворчі елементи. Так, акти офіційного тлумачення Конституційного Суду адресовані широкому колу суб'єктів; їх значення не обмежується разовим виконанням; вони істотно впливають на юридичну практику. Але це не дає підстав для повного отождоження актів тлумачення з правовими актами, норми яких вони тлумачать. Автор вважає, що офіційні роз'яснення Конституційного Суду не можуть застосовуватися самостійно, тобто без тих правових норм, які вони роз'яснюють. Крім того, вони мають силу і значення лише протягом строку дії норм, які в них тлумачаться, і у випадку їх скасування припиняють свою дію¹⁴.

На думку Ю. М. Тодици, Верховна Рада України, всеукраїнський референдум, змінивши Конституцію чи закон, можуть «нейтралізувати» інтерпретаційно-правовий акт Конституційного Суду України. Юридична сила інтерпретаційно-правових актів не може бути прирівняна до нормативно-правових актів – предмета тлумачення. Вчений вказує на «підконституційну» і «підзаконну» юридичну природу рішень Конституційного Суду України з питань офіційного тлумачення Конституції України чи конкретних законів¹⁵.

На нашу думку, акти офіційного нормативного тлумачення Конституційного Суду України не належать до актів нормотворчості. Конституційний Суд України вирішує проблемні питання, які виникають у контексті невизначеності між правом і політикою. Правова природа рішень Конституційного Суду України щодо офіційного тлумачення положень Конституції України та законів України є похідною від актів нормотворчості, оскільки в результаті їх прийняття здійснюється їх роз'яснення, встановлення дійсного змісту, межі розуміння відповідних норм з метою найбільш правильної й ефективної їх реалізації. Інтерпретаційно-правовий акт Конституційного Суду України не підміняє, змінює чи доповнює правову норму, а «добудовує» її, оскільки його призначення реалізується у зв'язку з реалізацією тієї норми, яку він роз'яснює.

Практика діяльності Конституційного Суду України свідчить, що здійснення офіційного нормативного тлумачення є найбільш популярним і затребуваним його повноваженням. Так, станом на 15.03.2016 р. Конституційний Суд України видав 115 рішень щодо офіційного нормативного тлумачення Конституції та законів України. У більшості актів Конституційний Суд України передбачав

поліпшення існуючого правового становища особи. У практику мотивування Конституційного Суду України увійшло посилання на положення ст.ст. 1, 3 Конституції України, міжнародно-правових актів, практику ЄСПЛ тощо. Офіційне нормативне тлумачення пов'язане із застосуванням Конституційним Судом України під час розгляду справ граматичного, догматичного, системного, логічного і телеологічного способів тлумачення. При цьому застосування телеологічного способу тлумачення полягає у з'ясуванні того, наскільки мотиви і мета законодавця відповідають вимогам Конституції України, засадам правової держави та верховенства права. Проте, досить часто судді Конституційного Суду України здійснюють офіційне нормативне тлумачення допускаючи логічних помилок інтерпретації. Так, в окремій думці стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», яке міститься у статті 155 Конституції України, суддя Конституційного Суду України І.Д. Сліденко зазначив, що Конституційний Суд України застосував телеологічний метод неправильно. У мотивувальній частині рішення Конституційний Суд України застосував довільну комбінацію методів, однак висновки, які зробив Конституційний Суд України, застосовуючи телеологічний метод для інтерпретації положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», не відповідають критеріям використання для цього методу. Оскільки телеологічне тлумачення взагалі та в праві, зокрема, призначене для встановлення, виявлення цілей відповідно до об'єкта дослідження. Це може бути одна або декілька цілей, але в будь-якому випадку є основна ціль та допоміжні цілі. Телеологічне тлумачення дає відповідь на питання «для чого» в контексті доцільності та з огляду на предмет тлумачення. Серед логічних помилок такої інтерпретації ст. 155 Конституції України І.Д. Сліденко виділяє: *ignoratio elenchi* (підміна тези) - почавши інтерпретувати категорію «наступна чергова сесія», в ході мотивації Конституційний Суд України переходить до інтерпретації іншої категорії «чергова сесія», схожої з попередньою, але такою, що має інше значення; *petitio principii* (передбачення підстави) - в якості аргументів використовуються недоведені, як правило, довільно взяті положення, зокрема інтерпретація в мотиваційній частині терміна «наступна» у взаємозв'язку з категорією «чергова сесія»; уявний логічний зв'язок та

логічний виверт, при яких уявний, бажаний логічний зв'язок видається за справжній¹⁶. Отже, застосування помилкової логіки може призвести до деформації конституційного тексту, що має наслідком введення в оману суб'єктів правозастосування. Акт офіційного тлумачення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання, остаточним і не може бути оскаржений. При цьому важливим залишається не посягання Конституційного Суду України на функції законодавця.

Варто погодитись з твердженням О.І. Кадикало, яка зазначає, що конституційне правосуддя – потужна сила, щоб нею користуватися безмежно. Разом з тим, не можна погодитись з її думкою, що межі тлумачення Конституції та законів України обмежені власними правовими позиціями Конституційного Суду України, сформульованими в раніше прийнятих рішеннях, оскільки Конституційний Суд України не вправі змінювати їх на власний розсуд¹⁷.

Насправді вітчизняне законодавство забороняє здійснювати перетлумачення раніше ухвалених положень, але, як зазначає В.В. Гончаров, смисл закону не повинен бути статичним і нездатним підлаштовуватись до змін суспільного життя. До того ж Конституційний Суд України стає так би мовити «рабом» попередньої інтерпретації, іноді навіть помилкової. Тому ми поділяємо думку В.В. Гончарова, що правове регулювання офіційного нормативного тлумачення Конституції та законів України повинно зазнати змін у частині визнання можливості динамічного тлумачення¹⁸.

Вважаємо, що вдаючись до перегляду раніше прийнятих рішень, щодо офіційного нормативного тлумачення Конституції та законів України, Конституційний Суд України має у мотивувальній частині рішення обґрунтувати необхідність перегляду попередньо прийнятого рішення. Для уникнення правової невизначеності, Конституційному Суду України слід передбачати втрату чинності раніше прийнятого рішення про офіційне тлумачення Конституції та законів України.

Отже, судова практика, та, зокрема, офіційне нормативне тлумачення судових органів України покликані сприяти однаковому застосуванню закону, яке повинно відповідати його справжньому змісту, зміцненню законності, захисту прав та інтересів людини і громадянина, суспільства і держави.

Рішення щодо офіційного нормативного тлумачення Конституційного Суду України, роз'яснення Пленуму Верховного Суду України, Вищих спеціалізованих судів здійснюють регулюючий вплив на суспільні відносини, систему законодавства і враховуються правотворчими органами при внесенні змін до вже існуючих норм права, при виданні нових нормативно-правових актів та правозастосовним органами при розгляді юридичних справ.

Інтерпретаційна діяльність судових органів України є своєрідною сполучною ланкою між правотворчістю і правозастосуванням, оскільки офіційне нормативне тлумачення дає можливість судам, як органам державної влади, приймати ефективні рішення, що сприяють зміцненню права та становленню правової держави. Реалізуючи право на здійснення офіційного нормативного тлумачення важливо не порушувати принцип розподілу державної влади (ст. 6 Конституції України), підтримання системи стримувань і противаг, оскільки в протилежному випадку відбудеться деформація тексту Конституції та законів України. Найважливішим орієнтиром при здійсненні офіційного нормативного тлумачення має бути охорона конституційних прав і свобод людини і громадянина. При цьому суд повинен керуватись принципом самообмеження та не вдатись до звуження змісту та обсягу прав і свобод людини і громадянина.

1. *Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри.* Київ: Ваіте, 2016. С. 262. **2.** *Гаврилов Д. А.* Правоприменительное толкование: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. В., 2000. – С.13. **3.** *Капліна О.В.* Правозастосовне тлумачення норм кримінально-процесуального права: монографія. Харків: Право, 2008. С. 60-61. **4.** *Авдюков М. Г.* Принцип законности в гражданском. Москва: Изд-во МГУ, 1970. С. 194. **5.** *Василевич Г. А.* Акты органов судебной власти: роль и место в национальной правовой системе // Национальная государственность и европейские интеграционные процессы : [сб. науч. тр.] в 2 т. / [под ред. С. А. Балашенко]. Минск: Изд. центр БГУ, 2008. Т. 1: Национальное законодательство и его гармонизация с правом Европейского Союза. С. 10, 13. **6.** *Сердюк В. В.* Правовий статус Верховного Суду України в системі судової влади: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.10. Харків, 2008. С.224. **7.** *Вонленко Н.Н.* Толкование права: монография. – Волгоград: Изд-во ВолГУ, 2007. С. 97-102. **8.** *Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції:* Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.06.2009 № 2. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-09>. **9.** *Про судові рішення у цивільній справі:* Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 р. № 146. URL: <http://zakon3.rada>.

gov.ua/laws/show/v0014700-09. 10. Ухвала Кіровського районного суду від 18 квітня 2012 року по справі № 1109/4158/12. PRL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/23826482>. 11. Ухвала Київського районного суду м. Одеси від 19.06.2015 року по справі № 520/6314/15-ц. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/45438577>. 12. *Про Конституційний Суд України: Закон України текст із зм. та доп. станом на 1 червня 2009р.* / Міністерство юстиції України, Конституційний Суд України. – Офіц. вид. Київ: Ін Юре, 2009. 56 с. 13. *Козюбра М. І.* Конституційний Суд в системі органів державної влади // Матеріали науково-практичної конференції «Державно-правова реформа в Україні». Київ, 1997. С. 23. 14. *Вопленко Н.Н.* Цит. праця. С. 82. 15. *Тодика Ю. М.* Конституція України: проблеми теорії і практики. Харків: Факт, 2000. С. 434-435. 16. *Окрема думка судді Конституційного Суду України Сліденка І. Д.* стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», яке міститься у статті 155 Конституції України від 22.03.2016 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/neald710-16/paran2#n2>. 17. *Кадикало О.І.* Офіційне тлумачення норм Конституції і законів конституційними судами (на прикладі України та країн СНД): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.0266 Київ, 2010. С. 15. 18. *Гончаров В.В.* Динамічне тлумачення юридичних норм / Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України / Редкол.: П.М. Рабінович (голов. ред.) та ін.– Серія І. Дослідження та реферати. – Вип. 27. Львів: СПОЛЮМ, 2013. С. 173-174.

Kostyuk Olga. The realization right to a normative interpretation of the court authorities in Ukraine

The article examines the problem of the normative interpretation of the court authorities of Ukraine.

The process of enforcement is impossible without interpretation, which a court will inevitably manifests elements of creativity, overcoming gaps in legal regulation. Correctly apply the rule of law can be used only if it is properly clarified the meaning judge.

The powers of the law courts in Ukraine regarding the interpretation of the rights provided for in paragraph 1 of Article 129 of the Constitution of Ukraine, which stipulates that one of the main principles of justice is the rule of law. To ensure the rule of law, law courts should properly understand the meaning and the same law and through regulatory interpretation to bring their content to other subjects of legal relations.

The national legislator has reduced the weight of the legal findings of the Supreme Court of Ukraine, with the possibility of general courts retreat from its legal position by pointing out the relevant grounds and the right of the Supreme Court of Ukraine "to retreat" from this conclusion.

However, clarification of the Supreme Court of Ukraine, courts continue to be used during the administration of justice. So talking about the loss of force is inappropriate. And the explanation that gave the Supreme Court of Ukraine for judicial reform in 2010 have not lost their importance and urgency of now. An important role in the interpretation of the Constitutional Court of Ukraine belongs. Feature interpretation of the Constitution, which gives the Constitutional Court of Ukraine is the fact that it is official that is mandatory for all entities.

The official normative interpretation of the Constitutional Court of Ukraine is implemented in three ways: in the interpretation issues on the constitutionality of Ukraine (constitutionality) of laws and other legal acts of the Parliament of Ukraine, acts of the President of Ukraine, acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine; interpretation in connection with the determination of the constitutionality of international treaties Ukraine or the international treaties submitted to the Parliament of Ukraine for granting agreement on their binding; interprets the Constitution and laws of Ukraine.

In our view, the normative acts of the official interpretation of the Constitutional Court of Ukraine does not belong to law-making acts. The Constitutional Court of Ukraine decides on issues arising in the context of uncertainty between law and politics. The legal nature of decisions of the Constitutional Court of Ukraine for an official interpretation of the Constitution and laws of Ukraine derives from acts of law-making as a result of their acceptance by their explanation, setting actual content limits understanding of the rules for the most correct and efficient implementation. Interpretive legal act of the Constitutional Court of Ukraine does not replace, change or complement the legal norm, and "completes" its because its purpose is realized in connection with the implementation of the rules, he explains.

The practice of the Constitutional Court of Ukraine shows that exercise formal regulatory interpretation is the most popular and demanded his authority. Rights official normative interpretation of the Constitution and laws of Ukraine should be changed in recognition of the possibility of dynamic interpretation. We believe that resorting to review previous decisions regarding the official normative interpretation of the Constitution and laws of Ukraine, the Constitutional Court of Ukraine has the reasoning of the decision justify the need to review the preliminary decision. To avoid legal uncertainty, the Constitutional Court of Ukraine should provide terminate earlier decision of the official interpretation of the Constitution and laws of Ukraine.

It is concluded that the official interpretation of normative judicial Ukraine designed to promote uniform application of the law, which must conform to its true meaning, strengthen the rule of law, protection of rights and interests of man and citizen, society and state.

Key words: normative interpretation, the Supreme Court of Ukraine, the Constitutional Court of Ukraine, the legality, methods of interpretation.